

Tilburg University

Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2010-05-25)

Kooijmans, T.

Publication date:
2011

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Kooijmans, T., (2011). *Noot bij: Beroepscommissie RSJ (2010-05-25)*, No. 17, 3 p., May 25, 2010. (Sancties; Vol. 6, No. p. 366-368).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Rechtspraak

17 Tegemoetkoming in studiekosten. Door directeur opgegeven grond voor afwijzing van verzoek om tegemoetkoming in kosten universitaire studie komt niet voor in Circulaire schriftelijke studies gedetineerden; Pbw, art. 48 lid 4. (Beroepscommissie 25 mei 2010, nr. 10/555/GA; Van de Pol, Diepenhorst, Fleers, Van Gemert, secr.)

Post alia.

De inhoud van het beklag en de uitspraak van de beklagcommissie

Het beklag betreft de afwijzing van klagers verzoek om hem een tegemoetkoming te geven in verband met de kosten van zijn universitaire studie.

De beklagcommissie heeft het beklag ongegrond verklaard op de gronden als in de aangehechte uitspraak weergegeven.

De standpunten van klager en de directeur

Klager heeft in beroep zijn tegenover de beklagcommissie ingenomen standpunt als volgt schriftelijk toegelicht. Hij studeert bedrijfskunde aan de open universiteit. De studie is noodzakelijk voor zijn psychisch welzijn en het terugkrijgen van zijn eigenwaarde. Dit is ook opgenomen in zijn behandelplan. Hij hoopt dat hij de studie in 2011 zal afronden. In 2011 kan hij de studie zelf betalen, omdat hij dan in een open inrichting zal verblijven en geld zal verdienen. Het gaat om een bijdrage van € 1.700,- of minder. Tot nu toe heeft hij € 370,- uitgegeven. Het is niet juist dat opleiding ten behoeve van laaggeschool-

den voorrang krijgt. Klager heeft een HBO-diploma behaald in 1996, maar is het originele diploma kwijt. Hij heeft het gevoel dat hij wordt tegengewerkt. Hij heeft internet nodig voor de studie, maar is maar tweemaal in de gelegenheid gesteld om een uur de website van de universiteit te raadplegen. Een laser inktcartridge mag niet meer worden besteld. Het positieve wordt niet beloond.

De directeur heeft in beroep zijn tegenover de beklagcommissie ingenomen standpunt als volgt toegelicht.

De regelgeving die van toepassing is, is de circulaire schriftelijke studies van gedetineerden, die dateert van 1988 en niet is toegespitst op de huidige onderwijsvormen. Tegenwoordig is alles digitaal, terwijl in een penitentiaire inrichting maar beperkt gebruik van internet mogelijk is. De circulaire strookt niet met de huidige realiteit. Het onderwijs dient een onderwijsachterstand (analfabeet of geen afgeronde basisopleiding) in te halen. De onderwijsachterstand dient door een reclasseringswerker te zijn vastgesteld in het kader van het programma terugdringen recidive (TR). Indien er geen TR-traject is opgesteld, kan het vaststellen van een onderwijsachterstand ook door de leraar gebeuren. Daarnaast worden opleidingen die voorafgaand aan de detentie zijn gestart tijdens de detentie, waar mogelijk, (voortgezet). Hiermee wordt uitvoering gegeven aan punt a. van de circulaire. Bij klager is geen onderwijsachterstand vastgesteld, omdat hij volgens de leraar in het bezit is van een HBO-diploma. Er wordt alleen geïnvesteerd als er een onderwijsachterstand is. In het PPC is het eerste doel behandelen. Het volgen van een studie kan conflicteren met behandelplannen. Er was nog geen duidelijk onderwijsplan tot stand gekomen. Het was niet

duidelijk wat klager precies wilde en hoeveel het zou gaan kosten. Hij is zijn HBO-diploma kwijt en hij diende nog getest te worden. Klager heeft direct beklag ingesteld voordat er een onderwijsplan kon worden vastgesteld. Gekeken zou moeten worden naar wat mogelijk is. Klagerervaart dit als tegenwerking. De vergelijking met de medegegetineerde gaat niet op. De medegegetineerde was al met de studie begonnen en hoefde alleen nog maar het laatste jaar te doen.

De beoordeling

De circulaire schriftelijke studies van getetineerden van 20 juni 1988, nr. 361/388 vormt het beslissend kader voor de beoordeling van de vraag of klager in aanmerking komt voor een tegemoetkoming in de studiekosten.

Klagers verzoek om hem een tegemoetkoming te geven in verband met de kosten van zijn universitaire studie is door de directeur afgewezen. Als reden voor de afwijzing is gegeven dat het onderwijs dient om een onderwijsachterstand in te halen en dat bij klager, die een HBO-opleiding heeft afgerond, daarvan geen sprake is. Enkel bij een onderwijsachterstand wordt een bijdrage in de studiekosten verstrekt.

De beroepscommissie overweegt dat – ook al wordt onderschreven dat de circulaire inmiddels verouderd is, niet aansluit op TR en geen regels bevat ten aanzien van moderne onderwijsfaciliteiten zoals het gebruik van internet – blijft staan dat de circulaire de vigerende regelgeving is om een verzoek om een tegemoetkoming in de studiekosten te beoordelen. De beroepscommissie wijst er hierbij wel op dat de grondslag voor de circulaire artikel 47 van de Gevangenismaatregel is, welke regeling niet meer bestaat.

De door de directeur gegeven grond voor afwijzing van klagers verzoek komt in de circulaire niet voor en kan derhalve de beslissing niet dragen. (...)

De uitspraak

De beroepscommissie verklaart het beroep gegrond, vernietigt de uitspraak van de beklagcommissie en verklaart het beklag alsnog gegrond.

Zij vernietigt de beslissing waarover is geklaagd en draagt de directeur op een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van haar uitspraak.

Zij kent aan klager geen tegemoetkoming toe.

NOOT

Art. 48 lid 4 Pbw houdt in dat de minister regels stelt omtrent de voorwaarden waaronder een tegemoetkoming kan worden verleend in de kosten die voor de gedetineerde aan het volgen van onderwijs en het deelnemen aan andere educatieve activiteiten, voor zover hierin niet door de inrichting wordt voorzien, kunnen zijn verbonden; deze voorwaarden kunnen betreffen de aard, de duur en de kosten van deze activiteiten alsmede de vooropleiding van de gedetineerde en diens vorderingen. Voor de inwerkingtreding op 1 januari 1999 van de Pbw werd het detentierecht geregeld door de Beginselenwet gevangeniswezen. Met de inwerkingtreding in 1953 van laatstgenoemde wet werd ook art. 22 (oud) Sr aldus gewijzigd dat (onder meer) de culturele en sociale verzorging bij algemene maatregel van bestuur zou worden geregeld. Deze AMvB betrof de Gevangenismaatregel. Op basis van art. 92 Pbw worden de regels en de bestemmingen van gevangenis en huizen van bewaring vastgesteld krachtens art. 22 (oud) Sr, zoals dit artikel gold voor inwerkingtreding van de Pbw, geacht te zijn vastgesteld krachtens de toepasselijke bepalingen van de Pbw. Om deze reden wordt de Circulaire schriftelijke studies gedetineerden van 20 juni 1988, nr. 361/88 (hierna: de Circulaire) geacht te zijn vastgesteld krachtens art. 48 lid 4 Pbw.

Terecht overweegt de beroepscommissie dan ook dat de circulaire de vigerende regelgeving is om een verzoek om

een tegemoetkoming in de studiekosten te beoordelen. Het college overweegt dat de door de directeur gegeven grond voor afwijzing van klagers verzoek niet in de circulaire voorkomt en zijn beslissing dan ook niet kan dragen. De beroepscommissie draagt de directeur op een nieuwe beslissing te nemen 'met inachtneming van haar uitspraak'. Daarbij springt in het oog dat die uitspraak niet een richtinggevend kader verschaft aan de directeur aan de hand waarvan hij tot een nieuwe beslissing moet komen. Het 'opleggen' door de beroepscommissie van zo'n kader zou ook niet voor de hand liggen omdat zij daarmee zou treden in de beleidsruimte van de directeur. Dat hij in kwesties als de onderhavige ook daadwerkelijk beschikt over een betrekkelijk grote beleidsruimte, valt op als men kennis neemt van de inhoud van de Circulaire.

In de Circulaire neemt de minister als uitgangspunt de ontwikkeling –in de jaren '80 van de vorige eeuw– op het terrein van het onderwijs binnen de penitentiaire inrichtingen: er is sprake van een steeds zwaarder accent op onderwijs in kleine groepen door middel van bijvoorbeeld alfabetiseringscursussen, inhaalonderwijs, basiseducatie en cursussen moderne talen. Dit alles neemt volgens de bewindsman niet weg dat de mogelijkheid van zelfstudie door middel van schriftelijk onderwijs aanwezig moet blijven. Zo dienen gedetineerden met specifieke studiewensen –bijvoorbeeld voortvloeiende uit een reeds in de vrije maatschappij bereikt opleidingsniveau of beroep– binnen bepaalde grenzen in de gelegenheid te worden gesteld in de inrichting, grotendeels op kosten van de overheid, een schriftelijke studie te volgen. De in de Circulaire genoemde criteria die de directeur in acht moet nemen bij de behandeling van een verzoek tot het volgen van een schriftelijke studie moeten worden bekeken tegen deze achtergrond. Ik noem de, met het oog op de hierboven afgedrukte uitspraak, belangrijkste criteria. Als het gaat om 'vooropleiding/motivatie' verdient het volgens de Circulaire aanbeveling om gedetineerden een toets

af te nemen om te bezien of de beoogde studie aansluit op hun vooropleiding. Ten aanzien van de 'aard van de studies' verdient het geen aanbeveling om cursussen toe te staan waarvan de praktijkonderdelen als consequentie hebben dat de gedetineerde daarvoor de inrichting moet verlaten. Voor wat betreft de 'erkende instellingen' merkt de Circulaire op dat het aanbeveling verdient om de gedetineerde te laten studeren bij een door de Inspectie Schriftelijk Onderwijs erkend onderwijsinstituut. Voorts moet er sprake zijn van 'afstemming aanvang studie op detentiesituatie'. Verder zijn de ervaringen met 'anderstalige schriftelijke studie' niet erg gunstig, aldus oordeelt de minister in de Circulaire. Naast deze inhoudelijke aspecten spelen ook financiële aspecten een rol bij de vraag naar de (omvang van de) tegemoetkoming in de studiekosten.

Bij deze stand van zaken biedt de Circulaire wel een oplossingsrichting voor de onderhavige kwestie: studeren –althans een financiële bijdrage met het oog daarop– aan de Open Universiteit moet eigenlijk wel kunnen. Misschien is dat ook wel wat de beroepscommissie, met minder woorden dan de annotator, heeft willen zeggen.

T. Kooijmans

18 Bevoegdheid tot straffen; BJJ, art. 4 (Beroepscommissie 25 oktober 2010, nr. 10/1351/JA, De Jong, Van Rossem-Broos, Bullens en Van Gemert, secr.) Annotatie onder nummer 19.

De inhoud van het beklag en de uitspraak van de beklagcommissie

Het beklag betreft een ordemaatregel van plaatsing in afzondering in een andere verblijfsruimte dan een afzonderingscel voor de duur van twee dagen vanwege het agressief worden en gooien met spullen naar de groepsleiding.